

Avropa İnsan Hüquqları Konvensiyası Sistemi

T E S T

1. **Konvensiya və onun Protokolları aşağıda qeyd olunan hansı hüququ(ları) müdafiə etmir?**
  - a. mənzil və azadlıq hüququnu;
  - b. borca görə azadlıqdan məhrum edilməmə hüququ;
  - c. sərbəst hərəkət etmək və özünə yaşayış yeri seçmək hüququ;
  - d. əcnəbi şəxslərin deportasiya olunmamaq hüququnu;

2. **Konvensiyada təsbit olunan mütləq hüquqlar hansılardır?**
  - a. 2, 5, 14;
  - b. 3, 4 (1), 7 (2), 6 sayılı protokol;
  - c. 2, 3, 4, 5.

3. **Avropa İnsan Hüquqları Konvensiyasının ratifikasiya edilməsi dövlətlər üçün Avropa Şurasına üzv olmanın ilkin şərtidir.**
  - a. doğrudur;
  - b. yalnışdır.

4. **Avropa İnsan Hüquqları Konvensiyasının strukturu imzalanmağa açıldığı dövrdən bugünədək dəyişilməz qalmışdır.**
  - a. doğru;
  - b. yalnış.

5. **Konvensiyanın “canlı alət” adlandırılması nə deməkdir?**
  - a. Konvensiya “bugünün şərtlərinə” uyğun olaraq təfsir edilməlidir;
  - b. Konvensiyanın mətni “dinamik” və “inkişaf edən” şəkildə təfsir edilməlidir;
  - c. yuxarıda qeyd olunanların hər ikisi.

6. **AİHM qərarlarının icrası üzrə “fərdi xarakterli tədbirlər” və “ümumi xarakterli tədbirlər” haqqında qeyd olunanlardan hansı doğrudur?**
  - a. “Fərdi xarakterli tədbirlər” özündə fərdin pozulmuş hüququnu və ya pozulmuş hüququn təsirlərinin aradan qaldırılmasına yönələn konkret addımları ehtiva edir; “Ümumi xarakterli tədbirlər” isə Avropa Məhkəməsi qərarında aşkar olunan pozuntunun gələcəkdə təkrarlanmaması üçün qanunvericiliyin, siyasətin, məhkəmə təcrübəsinin uyğunlaşdırılması və təkmilləşdirilməsi deməkdir.

- b. “Fərdi xarakterli tədbirlər” fərdin Konvensiya ilə təminat altına alınan hüququnun geri dönülməz pozulmasına səbəb olacaq qaçılmaz riskin öncədən qarşısının alınması üçün təcili olan tədbirlərdir; “Ümumi xarakterli tədbirlər” ərizəçiyə vurulan zərərin əvəzində müvafiq kompensasiya verilməsini müəyyən edən tədbirlərdir;
- c. Yuxarıda qeyd olunanlardan heç biri.

7. Aşağıdakılardan hansı Avropa Məhkəməsinə yazdığınız ərizəni etibarsız edərdi?

- a. Hüquqşünas və yaxud yaxın dost tərəfindən təmsil olunma;
- b. İşin faktiki hallarının üç səhifədən çox olması;
- c. Konvensiyanın yalnız maddələrinə istinad;
- d. Anonim olan;
- e. Təşkilatın adı əvəzinə onun adında olan sözlərin baş hərflərinin qeyd olunması.

8. Elə bil hal yoxdur ki, Avropa Məhkəməsi “ölkə daxili müdafiə vasitələrindən” istifadə etməməni qəbul edilən hesab etsin.

- a. doğrudur;
- b. yalnışdır.

9. Ərizəçinin şikayəti Avropa Məhkəməsi tərəfindən qəbul edilməz elan edilmişdir. Buna səbəb şikayət olunan ölkənin pozulduğu istinad edilən hüququn təsbit olunduğu protokolu ratifikasiya etməməsi olmuşdur. Məhkəmə burada hansı uyğunsuzluq halını xatırlamışdır?

- a. Ratione Loci;
- b. Ratione Personae;
- c. Ratione Temporis;
- d. Ratione Materiae.

10. Məhkəməyə müraciətə dair altı aylıq müddətin son günü bazar günü və ya ictimai bayram günləri ilə üst-üstə düşdüvü halda belə bu altı ayın son günündə bitir.

- a. doğrudur;
- b. yalnışdır.

11. Avropa Məhkəməsinə ərizənizi göndərə bilərsiniz:

- a. poçt vasitəsi ilə;
- b. faks vasitəsi ilə;
- c. elektron poçt vasitəsi ilə;
- d. hamısı ilə.

12. Əsaslandırılmamış və ya beynəlxalq nəzarət qurumunun baxmalı olduğu qəbildən olmayan az əhəmiyyətli və təkrarlanan şikayətlər Məhkəməyə müraciət qaydalarından sui-istifadə kimi qiymətləndirilə bilər.
- doğru;
  - yalnış.
13. Ərizə formasında ərizəçinin təvəllüdü və ünvanı yazılmadığı halda, ərizə Məhkəmə tərəfindən rədd edilə bilər.
- doğru;
  - yalnış.
14. Məhkəməyə təqdim etdiyini ərizə formasına ərizə barədə daha ətraflı məlumatı ərizə formasına əlavə şəklində A4 formatda olmalıdır.
- doğru;
  - yalnış.
15. Məhkəməyə təqdim edəcəyiniz ərizənizə əlavə ətraflı məlumat 30 səhifədən çox olmamalıdır.
- doğru;
  - yalnış.
16. Məhkəməyə ünvanladığınız ərizələri istifadə etdiyiniz dildə tərtib edə bilərsiniz. Ancaq icraatın sonrakı mərhələlərində vəzifədarlar ingilis və ya fransız dilində aparılmalıdır.
- doğru;
  - yalnış.
17. Qaydalara görə ərizəçinin Məhkəmədə təmsil edən “hüquqsünas” və ya “hüquqsünas olmayan” nümayəndələr arasında heç bir fərq qoyulmur.
- doğru;
  - yalnış.
18. 15 sayılı protokol 2014-cü ilin 1 yanvar tarixindən qüvvəyə minib.
- doğru
  - yalnış
19. 12 sayılı protokol ayrışdırılış hansı formada qadağan edir?
- Konvensiyada təsbit olunan hüquqlardan istifadəyə münasibətdə ayrışdırılış qadağan edir;
  - Protokolu ratifikasiya edən ölkənin ancaq daxili qanunvericiliyində fərdlərə tanınan bütün hüquqlara münasibətdə ayrışdırılış qadağan edir;
  - Qanunla nəzərdə tutulmuş istənilən hüquqdan istifadəyə münasibətdə ayrışdırılış ümumi şəkildə qadağan edir.

- 20. Bütün hallarda, o cümlədən müharibə dövründə və ya qaçılmaz müharibə təhdidi zamanı törədilmiş cinayətlərə görə ölüm cəzasının ləğv edilməsinə dair 13 sayılı protokol haqqında devilənlərdən hansı doğrudur?**
- 13 sayılı protokol Rusiya, Ermənistan və Azərbaycan istisna olmaqla Konvensiyanı ratifikasiya etmiş ölkələr tərəfindən ratifikasiya edilib;
  - 13 sayılı protokol Konvensiyanı ratifikasiya etmiş bütün ölkələr tərəfindən ratifikasiya edilib;
  - 13 sayılı protokol Rusiya istisna olmaqla Konvensiyanı ratifikasiya etmiş ölkələr tərəfindən ratifikasiya edilib.
- 21. 14 sayılı protokol yeni qəbul edilənlik meyarlarını, təkrar və açıq aşkar əsassız şikayətlərə yanaşma qaydalarını müəyyən edir:**
- doğru;
  - yalnış.
- 22. Avropa Şurası Nazirlər Komitəsi hesab edərsə ki, Razılığa gələn Yüksək Tərəf özünün tərəf olduğu məhkəmə prosesinin qəti qərarını yerinə yetirməkdən boyun qaçırır, o zaman o, həmin Tərəfə rəsmi xəbərdarlıq göndərdikdən sonra və Komitədə iştirak etmək hüququ olan nümayəndələrin üçdə iki səs çoxluğu ilə qəbul edilmiş qərarla, Tərəfin üzərinə götürdüyü öhdəliyi yerinə yetirib-yetirməməsi məsələsini aydınlaşdırmaq üçün işi Məhkəməyə göndərə bilər.** Nazirlər Komitəsinə verilən bu yeni səlahiyyət hansı protokolda öz əksini tapıb?
- 15 sayılı protokol;
  - 14 sayılı protokol.
- 23. Konvensiyaya əlavə hansı protokol Avropa Məhkəməsinə şikayət müddətini 6 altaydan 4 aya endirilməsini müəyyən edir?**
- 15 sayılı protokol;
  - 14 sayılı protokol;
  - 16 sayılı protokol;
- 24. Tək hakim AİHM presedent hüququna uyğun olan sadə işlər üzrə işin mahiyyəti ilə bağlı yekun qətnamə qəbul edə bilər.**
- doğru;
  - yalnış.

Hazırladı: Emin Abbasov